

Miljö o Energidepartementet
Energienheten
i.remissvar@regeringskansliet.se

Utredning av vissa genomförandefrågor i förnybarhetsdirektivet (I2019/02420/E)

Solelkommissionen har tagit del av Energimyndighetens utredning daterad september 2019 om genomförandefrågor i det omarbetade förnybarhetsdirektivet. Vi har även deltagit i det remissmöte som departementet höll den 3 oktober 2019. Vi vill härmed inkomma med våra skriftliga synpunkter på frågan om ursprungsgarantier (UG) som vi anser är av strategisk betydelse. Vår ståndpunkt är anläggningar upp till 43,5 kW ska fortsätta att erhålla UG. Vi utvecklar våra motiv i vårt remissvar nedan.

Solelkommissionen är ett nätverk som består av Vasakronan, HSB, IKEA, Telge Energi och Solkompaniet som arbetar för att skapa bättre villkor för kundägd solel och har som mål att Sverige år 2030 ska få 10 % av sitt elbehov från solel.

Ursprungsgarantier är en viktig del av elmarknaden

Systemet med ursprungsgarantier (UG) har stor betydelse för den svenska elmarknaden. Det ger producenter av förnybar energi en extra intäkt som förbättra den ekonomiska kalkylen för att bygga sol- och vindkraft. En intäkt som är helt marknadsbaserad, dvs bygger på en efterfrågan från kunder som vill veta ursprunget för den el de köper. För kunderna skapar systemet ett säkert sätt att veta att lika mycket el som man förbrukar produceras av tex sol och vindkraft och matas in på elnätet. För elhandlarna är UG systemet grunden för att utforma elhandelsavtal och ett viktigt konkurrensmedel.

Den svenska elmarknaden för konsumenter har varit helt avreglerad i 20 år, vilket gör att de svenska hushållen är aktiva och välinformerade kunder. Klimatfrågans allt större betydelse gör att både företag och privatkunder idag i allt högre grad har valt bort den omärkta elen och köper ursprungsmärkt el. Vår bedömning i Solelkommissionen är att detta intresse och efterfrågan bara kommer att öka och att det därför är viktigt att utveckla denna marknad. **Vi**

VASAKRONAN

HSB – där möjligheterna bor

TelgeEnergi

ser Energimyndighetens förslag att utesluta anläggningar upp till 43,5 kW från rätten att erhålla UG som en åtgärd som går åt helt fel håll. Det skulle innebära att alla villaägare, många mindre bostadsrättsföreningar och hyresfastigheter fråntas möjligheten att sälja UG från sina solelanläggningar. Och erhålla den extra intäkt som det innebär. Idag uppgår mikroproducenter i UG systemet endast till 11 000, främst villaägare, men växer snabbt. Om tio till femton år kommer minst 500 000 villor ha solel och sälja sitt överskott.

Energimyndighetens förslag

Myndigheten förslår i sin utredning att solelanläggningar upp till 43,5 kW inte längre ska få UG. Utredningens slutsats i korthet utgår från att det idag endast är 11 000 anläggningar i systemet, att priserna på UG bedöms vara så låga att det inte har någon effekt, att det inte finns marknadspriser på UG för solel och att administrationen för myndigheten och kunderna bedöms vara orimligt stora.

IT-stöd för UG

Solelkommissionen instämmer att dagens IT stöd inte fungerar väl när det blir många anläggningar som ska hanteras. Det är dessutom är uppdelat på två olika, ett för att anmäla in anläggningar och ett för själva UG kontot. Myndigheten konstaterar att dagens IT stöd måste bytas ut och Solelkommissionen anser att det skapar möjligheter utforma nästa IT stöd så att det kan hantera de volymer som förväntas. Att idag utforma ett system som hanterar de stora volymer som solel innebär ser vi inte som ett problem.

Dagens system för att anmäla in anläggningar är utformat för att det görs manuellt och av kunden själv. Hanteringen av UG för mikroproducenter kommer att skötas av elhandelsbolagen, som köper in överskottsel och UG. Det innebär att det finns alla förutsättningar att digitalisera processen med att lägga in nya anläggningar. Det kommer effektivisera stort både för elhandelsbolagen och för Energimyndigheten. Och myndigheten kommer att ha elhandlare eller andra kommersiella aktörer att kommunicera med i dessa frågor och inte privatpersoner. Det är också viktigt att det tas med en fullmaktshantering i denna nya process.

Marknaden för att sälja UG idag

Det finns ett tiotal elhandelsbolag som har erbjudanden till villaägare där de köper både UG och överskottsel. Några av dessa bolag, såsom Telge Energi som är med i Solelkommissionen,

VASAKRONAN

HSB – där möjligheterna bor

TelgeEnergi

har en affärsmodell där de köper in UG som används för att erbjuda avtal med solel till sina andra kunder som inte har egna tak för solel. Dessa kunder är villiga att betala extra för svensk solel och vilket gör att Telge Energi kan betala bra för de UG de köper in. Telge Energi har idag 2 500 villaägare som säljer sin el och UG. Vår bedömning är att det är en viktig del i att driva på utbyggnaden av solel för villaägare att det finns bra erbjudanden för att sälja sitt överskott. Normalt är 50 % av solelproduktionen på en villa överskott, det är därför centralt att det finns en marknad för att sälja detta överskott för villaägarnas beslut att bygga solel.

I det fall villaägare inte längre skulle erhålla UG riskerar man en utveckling där elhandelsbolagen inte är lika intresserade av att köpa in överskottseln till bra villkor. Den elen som villaägarna säljer kommer då inte att skilja sig från den el man köper från elbörsen. För elhandlarna är det därför viktigt att inköpen från villaägarna innehåller något mer än bara elen, eftersom volymerna är så pass små från varje kund.

Värdet av UG för villaägarna

Energimyndigheten skriver i sin utredning att värdet på solel för UG är så litet att det går att betydelsen för villaägarna är försumbar. Solelkommissionen delar inte denna bedömning och vill lyfta fram ett exempel från Telge Energi som är en av de större aktörerna som köper in överskottsel och UG från villaägare. Deras snittpriset för perioden 1/1 2017- 31/8 2019 är 10,5 öre/kWh, vilket motsvarar en extra ersättning på mellan 25 och 30 % i förhållande till elpriset.

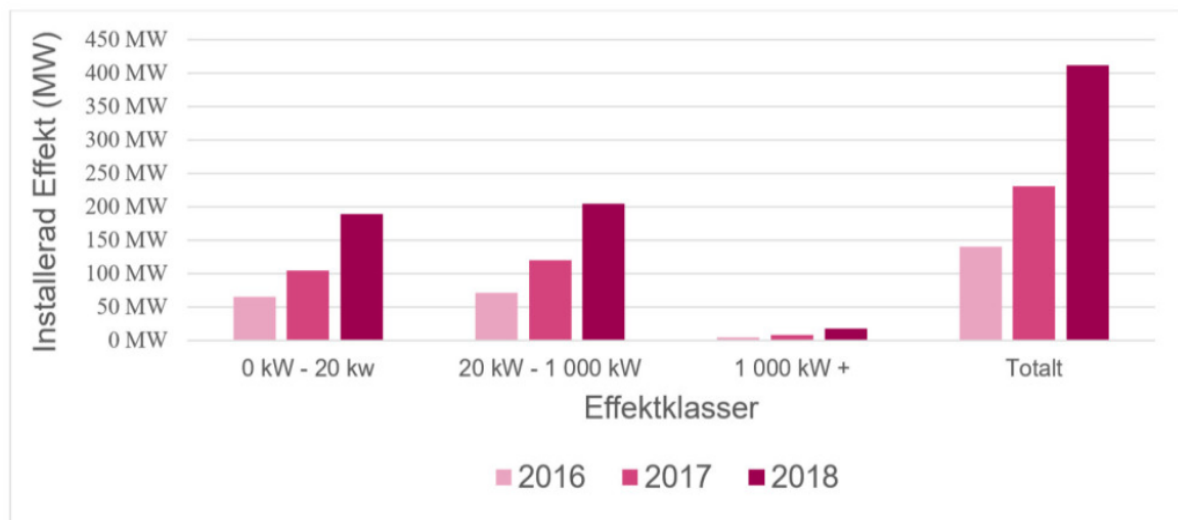
Den totala svenska marknaden för UG för solel

Den svenska solelen kommer från två lika stora segment, dels de mindre upp till 20 kW och dels de upp till 255 kW (statistiken visar upp till 1000 kW, men i praktiken byggs inga anläggningar större än 255 kW pga regelverken för energiskatt). Idag är det endast villaägarna som alltid bygger sina solelanläggningar så att det genereras överskott. På större fastigheter dimensioneras solelen för att täcka fastighetens förbrukning med så litet överskott som möjligt.

Konsekvensen av en gräns på 43,5 kW skulle därför vara att nästan hela marknaden för svenska UG för solel försvinner. Kvar blir främst solelparker, som idag endast står för enstaka procent av marknaden, som erhåller UG. Det kommer minska elhandelsbolagens möjligheter att skapa avtal med solel och intresse för solel. Det innebär även att prisbildningen på svenska UG för solel från solelparker påverkas negativt. Marknaden blir väldigt liten. Det är också intressant att gå tillbaka tio år och hur UG fungerade för vindkraften. Då var den

marknaden så liten att det inte fanns marknadspriser för UG från vind, idag är volymerna så stora att det finns ett marknadspris på UG. En marknad som gör att det underlättar utfasningen av elcertifikatsystemet när det finns ett extra värde att erhålla för UG. Även om detta värde idag inte motsvarar elcertifikaten så är prissättningen på UG något som bygger på ett marknadspris och kan tas med i den långsiktiga ekonomiska kalkylen.

I nedanstående graf, som visar total installerad soleffekt i Sverige, syns tydligt betydelsen av de små anläggningar under 43,5 kW.

Borttagande av bruttomätning

Solelkommissionen har inga synpunkter på utredningens förslag att ta bort rätten till UG för bruttoproduktion. Att mäta och erhålla UG för nettot innebär att trovärdigheten ytterligare stärks för systemet, elen som används i fastigheten är alltid solel och då är det rimligt att man inte kan erhålla UG för denna el. Nettomätningen innebär också att man kan använda elnätsföretagens mätning istället för att ha en egen bruttomätning, vilket underlättar informationsutbytet mellan solelanläggningar och myndigheten som utfärdar UG. Det är också bra att det blir en EU standard för hur UG utfärdas, dvs att övergå till nettomätning.

Rätt till UG även för fjärrvärme och kyla

I EU:s förnybarhetsdirektiv finns frågan om breddning av UG från el till energi med. Det gör att även fjärrvärme och kyla skulle kunna tas med i systemet. Myndighetens förslag är att utreda frågan vidare. Vår synpunkt, utifrån att vi är kunder, är att det finns fördelar med att ha UG även för fjärrvärme och kyla. Det är ett bra sätt att ge oss kunder möjlighet att ställa krav på vilken typ av energi vi använder i våra byggnader och verksamheter. Vi är därför positiva till att myndigheten utreder frågan vidare för att utforma hur ett system med UG för fjärrvärme och kyla skulle kunna utformas.

Stockholm 2019-10-09

Johan Öhnell
Ansvarig för Solelkommissionen
Johan.ohnell@solkompaniet.se

VASAKRONAN

HSB – där möjligheterna bor

TelgeEnergi